

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2413

Vragen van het lid **Aukje de Vries** (VVD) aan de Minister van Financiën over *het bericht «Kleine verzekeraars vechten om voortbestaan»* (ingezonden 1 mei 2015).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 1 juni 2015)

Vraag 1, 5 en 6

Kent u het bericht «Kleine verzekeraars vechten om voortbestaan»?¹ Wat vindt u van de problematiek die in het artikel wordt aangekaart met betrekking tot kleine verzekeraars?

Waar zitten volgens u de knelpunten als het gaat om kleine verzekeraars om te kunnen voortbestaan c.q. het hoofd boven water te kunnen houden? Wat zijn daarvoor mogelijke oplossingen? Welke maatregelen in de huidige regelgeving kan u nemen om kleine verzekeraars meer ruimte te bieden? In hoeverre sluit de regelgeving Solvency Basic voldoende aan bij kleine verzekeraars, bijvoorbeeld als het gaat om de solvabiliteit en om de kosten die verzekeraars moeten maken en de toezichtskosten.

Antwoord 1, 5 en 6

Ja, ik ben bekend met het bericht. Met de invoering van de richtlijn solvabiliteit II per 1 januari 2016 wordt het prudentiële toezicht op verzekeraars in sterke mate verbeterd. Onderdeel van deze richtlijn is, zoals in het artikel ook wordt opgemerkt, dat de solvabiliteitseisen meer op risico gebaseerd worden. Aan de verdere professionalisering van het toezicht op verzekeraars zijn kosten verbonden, waarbij voor verzekeraars met een beperkte risico-omvang (hierna: kleine verzekeraars) is gekozen voor een proportionele benadering. Zoals in het geciteerde artikel wordt opgemerkt, zitten de knelpunten voor kleine verzekeraars met name in de toezichtskosten en het feit dat premievolume en de winstgevendheid al gedurende een groot aantal jaren onder druk staat. Dit laatste punt is een bekend gegeven; zo merkt bijvoorbeeld de Commissie Verzekeraars in haar recente rapport «Nieuw leven voor verzekeraars» dat ook op en zij beveelt aan dat verzekeraars zullen moeten innoveren en zich opnieuw moeten positioneren. Teneinde de toezichtskosten zo veel mogelijk te beperken, zijn versoepelingen aangebracht in het toezichtregime voor kleine verzekeraars, overigens zonder de handhaving van goed toezicht

¹ AM web, 20 april 2015

in gevaar te brengen. Hierdoor sluiten de toezichteisen ook beter aan bij de aard van het bedrijf van deze kleine verzekeraars.

De versoepelingen hebben onder andere betrekking op vermindering van de complexiteit van de berekeningen van het solvabiliteitskapitaalvereiste en de technische voorzieningen², een beperking van de rapportageverplichtingen, het laten vervallen van de rol van EIOPA in het toezicht en veel minder uitgebreide governance-eisen in vergelijking tot verzekeraars die onder de richtlijn solvabiliteit II vallen. Ook is de absolute minimum nominale solvabiliteitseis voor kleine verzekeraars een stuk lager dan voor verzekeraars die onder de richtlijn solvabiliteit II vallen³.

Voor natura-uitvaartverzekeraars is voorts van belang dat de berekening van de risicomarge in de voorzieningen voor polishouders vooralsnog niet wordt ingevoerd. De indruk bestaat namelijk dat de voorgeschreven berekening niet passend is voor deze verzekeraars. Daarom is ervoor gekozen de huidige methodiek uit de Wft voorlopig te handhaven.

De eis van Solvency II om een actuariële functie te hebben, waarbinnen geregeld wordt dat de voorzieningen voor polishouders adequaat worden uitgerekend, zal alleen gaan gelden voor de natura-uitvaartverzekeraars en de schadeverzekeraars die langlopende verplichtingen hebben. Voor deze groepen geldt momenteel al dat zij hun voorzieningen voor polishouders moeten laten certificeren door een actuaaris.

Kleine verzekeraars zullen ook niet aangemerkt worden als organisaties van openbaar belang (OOB's). Dit voorkomt administratieve lasten en kosten, omdat aan de accountant en zijn accountantscontrole meer regels worden gesteld wanneer een onderneming wordt aangemerkt als OOB. De meeste kleine verzekeraars zijn nu ook geen OOB.

Tot slot wordt voorzien in een vrijstellingsregeling voor de allerkleinste natura-uitvaartverzekeraars en schadeverzekeraars, waardoor zij in het geheel geen toezichtstaten voor DNB meer hoeven in te vullen.

Vraag 2

Kan er een overzicht gegeven worden van kleine verzekeraars die in de afgelopen vijf jaar zijn gestopt, dan wel zijn overgenomen, dan wel een portefeuille in afbouw hebben (ofwel stoppen met het verstrekken van nieuwe verzekeringen, zoals Conservatrix)? Hoeveel nieuwe verzekeraars zijn de afgelopen vijf jaar tot de markt getreden?

Antwoord 2

Onderstaande tabel geeft een globaal⁴ overzicht van het aantal uitschrijvingen en inschrijvingen van kleine verzekeraars van 1 januari 2011 tot heden.

Totaal ingetrokken/vervallen verklaringen resp. vergunningen vanaf 2011	77
<i>Bestaande uit:</i>	
<i>Portefeuille overdracht</i>	27
<i>Opheffing</i>	10
<i>Niet meer onder toezicht</i>	20
<i>Fusies/samenvoeging</i>	20
Totaal verleende verklaringen resp. vergunningen vanaf 2011	4

² Kleine verzekeraars mogen onder minder stringente voorwaarden dan grote verzekeraars benaderingen toepassen bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste en de technische voorzieningen. Tevens hoeven zij geen jaarlijkse eigen risico- en solvabiliteitsbeoordeling (de ORSA «Own Risk and Solvency Assessment») te maken. Daarnaast kunnen kleine verzekeraars niet opteren voor een intern model. De consequentie van de voorgaande twee zaken is dat DNB ook geen bevoegdheid krijgt om een aanvullende solvabiliteitseis op te leggen aan deze verzekeraars.

³ EUR 250.000 voor natura-uitvaartverzekeraars en levensverzekeraars die uitsluitend begrafenisverzekeringen voeren of EUR 200.000 voor schadeverzekeraars in plaats van EUR 2,5 miljoen voor schadeverzekeraars die onder de richtlijn solvabiliteit II vallen of EUR 3,7 miljoen voor levensverzekeraars die onder de richtlijn solvabiliteit II vallen – dat laatste bedrag geldt overigens ook als een levensverzekeraar met beperkte risico-omvang niet uitsluitend begrafenisverzekeringen voert.

⁴ De cijfers zijn bewerkt om een zo adequaat mogelijk beeld te geven. Soms is de intrekking een gevolg van een herstructurering, maar is er geen sprake van het verdwijnen van het bedrijf.

Vraag 3

In hoeverre is het streven vanuit de regelgever en de toezichthouder actief gericht op consolidatie van verzekeraars en dus het verdwijnen van kleine verzekeraars?

Antwoord 3

De afgelopen jaren heeft DNB meerdere malen gerapporteerd over de precaire situatie op de Nederlandse levensverzekeringsmarkt.⁵ Het is de verwachting dat het premievolume en de nieuwe productie van individuele levenspolissen de komende jaren zal blijven krimpen en dat verdere kostenbesparingen noodzakelijk zijn. Ook de Commissie Verzekeraars heeft onlangs op deze situatie gewezen.⁶ Consolidatie kan bijdragen aan het reduceren van de vaste kosten en daarmee bijdragen aan een toekomstbestendige sector. Dit betekent echter niet dat er geen ruimte is voor kleinere verzekeraars of dat er actief gestuurd wordt op het verdwijnen van kleine verzekeraars.

Vraag 4

Bent u het ermee eens dat kleine verzekeraars in het verzekeringslandschap een goede bijdrage kunnen leveren, vanuit het oogpunt van concurrentie, innovatie en maatwerk, en dat het niet wenselijk is dat alleen de grotere verzekeraars overblijven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Door middel van regelgeving en het toezicht daarop, wordt gestreefd naar een gezonde, stabiele en concurrerende verzekeringsmarkt. Kleine verzekeraars kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan een diverse en concurrerende verzekeringsmarkt. Inzet bij de ontwikkeling van het toezichtregime voor kleine verzekeraars is dan ook geweest om het toezicht zo in te richten dat de polishouder goed beschermd kan worden, maar dat dit niet ten koste gaat van het voortbestaan en de ontwikkeling van de kleine verzekeraars.

⁵ Zie voor recente publicaties bijvoorbeeld het Overzicht Financiële Stabiliteit Voorjaar 2015, het DNB Jaarverslag 2014 en het nieuwsbericht «DNB publiceert onderzoeksresultaten toekomstbestendigheid verzekeringssector» van 10 februari jl.

⁶ Zie het rapport van de Commissie Verzekeraars: «Nieuw leven voor verzekeraars».